

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Eleny Kováčovej a JUDr. Evy Baranovej v právnej veci navrhovateľa: **Obec P.**, *zastúpeného JUDr. M. C., advokátom*, proti odporcovi: **Správa katastra Rožňava**, za účasti: **Obec G. H.**, *zastúpenej JUDr. M. S., advokátom*, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. H 1/97 zo dňa 18. mája 2006, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 1 Sp 17/2006-56 zo dňa 11. januára 2008 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č.k. 1 Sp 17/2006-99 zo dňa 16. apríla 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 1 Sp 17/2006-56 zo dňa 11. januára 2008 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 1 Sp 17/2006-99 zo dňa 16. apríla 2008 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporcu č. H 1/97 zo dňa 18. mája 2006 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.

Účastníkom právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil rozhodnutie odporcu č. H 1/97 zo dňa 18. mája 2006 ako vecne správne a vydané v súlade so zákonom. Odporca preskúmaným rozhodnutím podľa § 52 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení zákona č. 222/1996 Z.z. o organizácii

miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len katastrálny zákon) zamietol návrh navrhovateľa na začatie konania o určenie priebehu hranice obce a hranice katastrálneho územia medzi obcami P. a G. H..

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že konanie o určenie priebehu hranice obce alebo hranice katastrálneho územia je reštitučného charakteru. Mali sa ním napraviť krivdy, ktoré boli spôsobené obciam alebo ich obyvateľom násilným rozdeľovaním obcí, zlučovaním obcí alebo ich častí v uvedenom rozhodnom období.

Podľa názoru krajského súdu pri posudzovaní návrhu bolo dôležité, na základe akého právneho titulu, či prípadne bez právneho titulu došlo k zlúčeniu obcí, rozdeleniu obcí alebo ich častí.

Dopĺňacím rozsudkom č. k. 1 Sp 17/2006-99 zo dňa 16. apríla 2008 rozhodol krajský súd o trovách konania tak, že právo na ich náhradu navrhovateľovi a ďalšiemu účastníkovi konania (v danom prípade obci G. H.) nepriznal s poukazom na ustanovenie § 250k ods. 1 OSP s použitím § 250l ods. 2 OSP, nakoľko navrhovateľ nebol v konaní úspešný a účastník obec G. H. si trovy konania neuplatnil. Odporcovi toto právo zo zákona neprináleží.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11. januára 2008, č.k. 1 Sp 17/2006-56 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa jeho názoru krajský súd mal postupovať v zmysle ustanovenia § 250s OSP a zrušiť rozhodnutie odporcu č. H1/97 zo dňa 18. mája 2005 z dôvodu, že správny orgán pri novom prejednaní veci bol viazaný právnym názorom súdu vysloveným v zrušujúcom rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18. marca 2004, č.k. 3 Sp 3/2003-27 (ďalej len zrušujúci rozsudok), pričom takéto nerešpektovanie právneho názoru súdu, vysloveného v zrušujúcom rozsudku, správnym orgánom - Správou katastra Rožňava v rozhodnutí č. H1/97 zo dňa 18. mája 2006 v novom konaní, svedčí o nezákonnom postupe.

Uviedol, že právnym názorom správneho súdu uvedeným v citovanom zrušujúcom rozsudku je názor, ktorý podstatnou mierou mal ovplyvniť obsah správneho rozhodnutia. Právny názor, ktorý vyslovil správny súd zásadne viazal správny orgán za nezmenených skutkových okolností a právneho stavu veci.

Podotkol, že nesprávnou aplikáciou ust. § 226 OSP, § 250j OSP, § 249 ods. 3 OSP a § 250r OSP konanie krajského súdu je postihnuté vadou, ktorá mohla mať

za následok nesprávne rozhodnutie vo veci ako i nesprávne právne posúdenie veci podľa vtedy platného právneho predpisu Vládneho nariadenia zo dňa 28. februára 1950 o organizácii miestnych národných výborov.

Podľa názoru navrhovateľa krajský súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávny skutkovým zisteniam, pretože vychádzal zo záveru, že vykonaná zmena hraníc obce P. a obce G. H. nebola vykonaná násilne, ale bola vykonaná iba z toho dôvodu, že bývalé S. P., n.p. sa rozprestierali sčasti v k.ú. P. a sčasti v k.ú. G. H., ktoré navyše patrili do rôznych krajov. Toto právne zistenie zatienilo meritum problému spočívajúcom v ust. § 52 ods. 1 katastrálneho zákona, a to v tom smere, či k zmene hraníc došlo so súhlasom alebo bez súhlasu obce alebo obyvateľov obce, pričom nie je dôležitý dôvod. Dôležité v danom prípade bolo, že išlo o tvrdý administratívny mocenský úkon vtedajšej moci, ktorú Vyhláška Povereníctva vnútra zo dňa 23. apríla 1953 o zmene hraníc obce P. a G. H. predstavovala.

Odporca sa k odvolaniu nevyjadril.

Účastník konania Obec G. H. navrhla napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Podľa jej názoru bol v konaní náležite zistený skutkový stav, žiadne ďalšie listinné dôkazy týkajúce sa predmetu konania, okrem tých, ktoré tvoria obsah spisu, sa nepodarilo zadovážiť, pričom navrhovateľ argumentoval v odvolaní tými istými dôvodmi ako v správnom konaní a v konaní pred prvostupňovým súdom.

Uviedla, že všetky dôkazy, ktoré boli predložené a sú súčasťou spisu nedovoľujú celkom jednoznačne povedať, že predmetná zmena sa udiala bez súhlasu obce alebo obyvateľov obce, a že dokonca bola vykonaná contra lege. Správne bolo ustálené, že jediným dôvodom bola skutočnosť, že bývalé S. P., n.p. sa rozprestierali na území dvoch krajov, dvoch okresov a dvoch katastrálnych území.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP s použitím § 246c ods. 1 vety prvej OSP) na odvolacom pojednávaní nariadenom podľa § 250ja ods. 2 veta druhá OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné. Rozhodol rozsudkom dňa 27. mája 2009, ktorý verejne vyhlásil.

Predmetom súdneho prieskumu na základe návrhu navrhovateľa, ktorým bol opravný prostriedok podľa tretej hlavy piatej časti OSP, bolo rozhodnutie odporcu č. H 1/1997 zo dňa 18. mája 2006, ktorým zamietol návrh navrhovateľa zo dňa 19. decembra 1997 na začatie konania podľa § 52 ods. 1 katastrálneho zákona o určení priebehu hranice obce a hranice katastrálneho územia medzi obcou P. a obcou G. H.. K zmene priebehu katastrálnej hranice došlo na základe Vyhlášky č.

158 Povereníctva vnútra zo dňa 23. apríla 1953 o zmene hraníc obcí P. a G. H., na základe ktorej došlo k odčleneniu pozemkov vo výmere 8ha 14á a 79m² od k.ú. obce P. a k ich pripojeniu do k.ú obce G. H..

Správny orgán po vyhodnotení všetkých dôkazov dospel k záveru, že zmena hraníc obcí P. a G. H. bola vykonaná iba z dôvodu, že bývalé S. P., n.p. sa rozprestierali na území dvoch krajov, dvoch okresov a dvoch katastrálnych území. O tomto svedčí najmä dôvodová správa Povereníctva vnútra ako aj samotné Uznesenie z 211 zasadnutia X. Sboru povereníkov.

K uvedenému názoru dospel po tom, ako vykonal dokazovanie v intenciách zrušujúceho rozsudku a vyhodnotil dôkazy predovšetkým na preukázanie skutočností, že vykonaná zmena hranice obcí sa udiala bez súhlasu obce, resp. jej obyvateľov, a či došlo k násilnému odčleneniu časti nehnuteľnosti Obce P., alebo či zmena hraníc obcí P. a G. H. bola vykonaná iba z dôvodu, že bývalé S. P., n.p. sa rozprestierali sčasti v k.ú. P. a sčasti v k.ú. G. H., ktoré navyše patrili do obvodov rôznych krajov.

Správny orgán dospel k záveru, že nesúhlas obce, resp. jej obyvateľov so zmenou hranice obce P. nie je obsahom žiadneho dôkazu. Správny orgán mal zato, že nesúhlas obce, resp. obyvateľov obce P. so zmenou hranice obce nebol preukázaný, a domnieva sa, že tento súhlas bol daný na osobitnej komisii ustanovenej Sborom povereníkov, pričom išlo o dlhodobejší proces riešenie situácie, že bývalé S. P., n.p. sa rozprestierali sčasti v k.ú. P. a sčasti v k.ú. G. H..

Podľa názoru krajského súdu správny orgán postupoval pri svojom rozhodovaní jednoznačne v intenciách zrušujúceho rozsudku, pričom v novom konaní nedošlo k podstatnému, resp. takmer nijakému doplneniu dokazovania, nakoľko sa ukázalo, že obstaranie ďalších písomných dôkazov už nie je možné, všetky boli k dispozícii v pôvodnom správnom konaní. Predovšetkým sa nenašiel žiaden dôkaz, obsahom ktorého by bol výslovný súhlas obce P. alebo jej obyvateľov so zmenou hranice. To však v intenciách právneho názoru vysloveného v zrušujúcom rozsudku nebránilo uplatniť správne uváženie pri hodnotení existujúcich dôkazov, so zameraním sa na otázku, či došlo k násilnému odčleneniu časti nehnuteľnosti obce P., alebo či zmena hraníc obce P. a obce G. H. bola vykonaná iba z toho dôvodu, že bývalé S. P., n.p. sa rozprestierali sčasti v k.ú. P. a sčasti v k.ú. G. H., ktoré navyše patrili do obvodov rôznych krajov.

Krajský súd uviedol, že správny orgán nezistil dôvod na uplatnenie predmetných reštitučných ustanovení zákona, dospejúc k záveru, že v danom prípade nemožno hovoriť o násilnom odčlenení časti obce P. bez súhlasu obce alebo jej obyvateľov, pretože do rozhodovania o tejto otázke boli napokon obyvatelia obce zainteresovaní (okrem iného formou účasti v osobitnej komisii zriadenej Zborom

povereníkov), pričom žiadnym spôsobom nedošlo k vyjadreniu jednoznačného nesúhlasu so schválenou formou riešenia reálnych problémov spojených s tým, že bývalé S. P., n.p. sa rozprestierali v dvoch katastrálnych územiach.

Podľa § 79g katastrálneho zákona konania o určení priebehu hranice pozemkov začaté do nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 52 ods. 1 katastrálneho zákona v znení platnom do 31. decembra 2001 katastrálny úrad na návrh obce alebo obyvateľov obce v konaní rozhodne o zmene priebehu hranice obce alebo hranice katastrálneho územia (ďalej len „priebeh hranice“) vtedy, ak sa zmena priebehu hranice vykonala v rokoch 1948 až 1989 bez súhlasu obce alebo obyvateľov obce.

Odvolačný súd sa nestotožňuje s konštatovaním krajského súdu, že v uvedenej právnej veci bol zachovaný zákonný postup upravujúci v tom čase (v období rokov 1948 až 1989) zmenu územia obcí, a že teda rozhodnutie správneho orgánu možno považovať za zákonné.

Odvolačný súd v tejto súvislosti udáva, že § 52 katastrálneho zákona neobsahuje žiadne ustanovenie týkajúce sa otázky násilného alebo nenásilného odčlenenia časti obce, hovorí len o zákonnej podmienke súhlasu obce, resp. obyvateľov obce na zmenu územia. Taktiež neobsahuje iný právny dôvod.

Odvolačný súd považuje za dôvodnú námietku navrhovateľa, že krajský súd nesprávne právne posúdil skutočnosť, že k zmene priebehu hranice nedošlo bez súhlasu obce alebo obyvateľov obce, resp. došlo s jej súhlasom.

Podľa Vládneho nariadenia zo dňa 28. februára 1950 o organizácii miestnych národných výborov podľa § 9 ods. 2 písm. j) miestny národný výbor vykonáva na plenárnom zasadnutí najmä túto činnosť – uznáva sa na územných zmenách obce.

Odvolačný súd je toho názoru, že pokiaľ sa jednalo o územnú zmenu obce, jednoznačne bolo potrebné brať do úvahy rozhodnutia orgánov obce – národných výborov, ktoré boli v tom čase orgánmi štátnej moci a správy v krajoch, okresoch a obciach (§ 1 ods. 1 zákona č. 69/1967 Zb. o národných výboroch) a ako zastupiteľské zbory pracujúceho ľudu boli zložené z poslancov, ktorí boli volení na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním (§ 1 ods. 2 zákona č. 69/1967 Zb. o národných výboroch).

Len uznesením prijatým na plenárnom zasadnutí, ktorému bolo podľa § 39 ods. 2 písm. e) zákona č. 69/1967 Zb. o národných výboroch vyhradené rozhodovať

o územných zmenách, mohol byť daný súhlas s územnou zmenou, a toto bolo vyjadrením súhlasu obce, resp. jej obyvateľov urobeným prostredníctvom volených zástupcov obyvateľov obce – poslancov, zúčastnených na plenárnom zasadnutí, ktorí rozhodovali o územnej zmene. Plenárneho zasadania sa mali možnosť zúčastniť aj obyvatelia obce, keďže plenárne zasadania boli verejné (§ 43 ods. 1 zákona č. 69/1967 Zb. o národných výboroch). Preto len uznesenie plenárneho zasadania miestneho národného výboru, na ktorom sa rozhodlo o predmetnej územnej zmene v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi je podľa názoru odvolacieho súdu možné považovať za súhlasné stanovisko obce, resp. jej obyvateľov so zmenou priebehu hranice.

Z uvedených dôvodov odvolací súd považuje napadnutý rozsudok krajského súdu za vecne nesprávny, preto uvedený rozsudok krajského súdu zmenil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie s poukazom na ust. § 250l ods. 2 OSP v nadväznosti na ust. § 250ja ods. 3 OSP.

Právnym názorom súdu je správny orgán viazaný podľa § 250ja ods. 4 OSP.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a s použitím § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. tak, že ich náhradu účastníkom nepriznal, nakoľko navrhovateľ si náhradu trov konania vo svojich podaniach neuplatnil a nevyčíslil ich ani v lehote troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku vo veci. Neúspešnému účastníkovi konania obci G. H. súd právo na ich náhradu nepriznal a odporkyňa nemá zo zákona právo na ich náhradu.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 27. mája 2009

JUDr. Jana Henčeková, PhD., v. r
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová